

Debatten om EØS-avtalen var over før den hadde begynt. Da fortjener Norge kanskje ikke bedre.

EØS-farsen

DENNE UKEN la det regjeringsoppnevnte Sejersted-utvalget frem 911 sider med utredning av Norges forhold til EU. Rapporten er ikke bare omfattende – den er også svært god, og som sådan et ypperlig grunnlag for en mer kunnskapsbasert Europa-debatt, som mange etterspør. Men bortsett fra en viss interesse rundt fremleggelsen av rapporten, har det vært påfallende stille.

Nok en gang ser det dermed ut til at debatten om Norges forhold til Europa blir en

debatt for de spesielt interesserte. Det er et stort paradoks, gitt at dette er den politiske saken som mer enn noen annen har engasjert det norske folk, gjennom to tette, svært engasjerende folkeavstemninger.

GEORG JOHANNESEN sa en gang at Norge er USAs 51. stat. EØS-utredningen beviser at vi for alle praktiske formål er blitt EUs 28. stat, med tre fjerdedeler av all EU-retten innført til Norge. Bare i ett fattig spørsmål – EUs postdirektiv – har Norge funnet å bruke den såkalte vetoen. Utfallet av den saken kjenner vi ennå ikke.

Posisjonene for og imot EØS-avtalen er kjent: Nei-siden vil erstatte den med en begrenset frihandelsavtale, ja-siden med fullt EU-medlemskap. Begge mener den er svært mangelfull i et demokratisk perspektiv, ettersom vi innfører lover og regler som vi ikke selv har hatt innflytelse over.

De demokratiske manglene ved avtalen slås tydelig fast i den nye utredningen. Men den slår også fast at EØS-avtalen har tjent norske økonomiske interesser godt, noe som bidrar til å forklare at et flertall i

folket og på Stortinget slutter opp om avtalen. Som det minste blant flere onder, om ikke annet.

SPØRSMÅLET OM hvorvidt det finnes en bedre tilknytningsform mellom Norge og EU enn EØS-avtalen ble ikke undersøkt av Sejersted-utvalget. Det er fristende å slutte seg til kritikken om at det burde vært gjort, for om mulig å bringe nytt liv inn i den fastlåste Europa-debatten. Men det hører med til bildet at nei-partiene SV og Sp regjerer på grunnlag av EØS-avtalen, som har vært det bærende kompromisset for alle norske regjeringer siden 1995. Sett mot denne bakgrunnen, ville det ta seg rart ut om regjeringen skulle utrede en alternativ bærebjelke i utenrikspolitikken. Skulle man da gjøre det samme med NATO?

Det hører også med til historien at selv SV og Sp bare helt unntaksvis har hatt innvendinger mot innføring av nye EU-rettsakter på Stortinget, slik utredningen dokumenterer. Mye taler for at EØS oppleves som atskillig mindre dramatisk enn motstanderne av avtalen vil ha oss til å tro.

DET NORSKE FOLK sier nei til medlemskap i EU, med overveldende flertall. Medlemskapsdebatten blir liggende død i overskuelig fremtid, og det ser ikke ut til at det interesserer oss nevneverdig med øvrige former for Europa-debatt heller.

For faktum er at Norge tjener penger på EØS-avtalen, at selvråderetten er en vits – og at det norske folket ser ut til å leve godt med denne åpenbare skjevheten.

Lars Sponheim kom, så og høstet strid. Kan Bergen snart komme

Balladen om Fylk

kommentar

sjur.holsen@bt.no

Sjur Holsen er politisk redaktør i BT

«**LARS SPONHEIM** er for kontroversiell i stilen og for lite samlende», sa fylkesleder Sveinung Valle i Hordaland Arbeiderparti kort tid etter stortingsvalget i 2009. Spekulasjonene gikk om fremtiden til valgets store taper, og Valle var blant dem som fryktet å få ham til Hordaland som fylkesmann.

«Jeg har kanskje ikke gått like stille gjennom mitt politiske liv som denne Sveinung Valle», svarte Lars Sponheim, i kjent stil.

Før han søkte fylkesmannsjobben og fikk ja.

Halvannet år senere ble Sponheim portrettert i BT under tittelen «Fylkesfanden», etter måneders klammeri med byens næringsliv og politiske ledelse. «Eg er ein beskjeden embetsmann som prøver å ikkje setje kraftige fotavtrykk», sa han den gangen.

IKKE ALLE VAR helt enig.

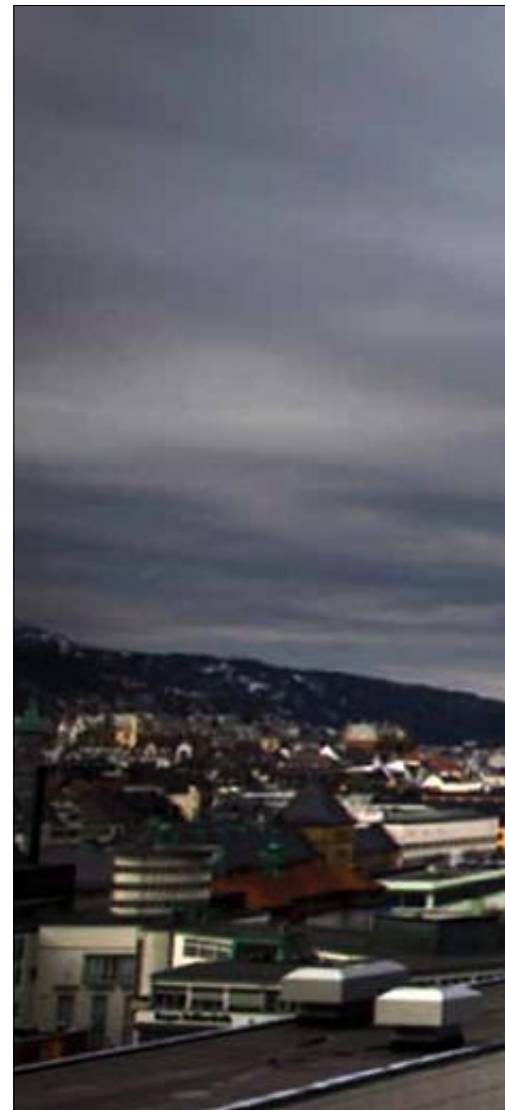
Bergen Høyre fattet like godt vedtak om å legge ned hele Fylkesmannsembetet, og i tur og orden har partiets mest markerte politikere talt ham rett i mot.

Trude Drevland mente han drev med «sjikane», Monica Mæland at han gikk «langt over streken», Dag Skansen at han ikke hadde «et normalt forhold» til Bergen kommune. Toppen – eller bunnen – ble nådd da Ragnhild Stolt-Nielsen påsto at Sponheim straffet det blå byrådet fordi han sto i gjeld til turkamerat Jens Stoltenberg. Det lettet ikke synderlig på trykket at SVs Simen Willgohs tok Fylkesmannens parti og kalte byrådet og flertallet i bystyret for «kriminelle og idioter».

Bare opposisjonsleder Harald Schjelderup var usikker på hvilken fot han skulle stå på. Han valgte like godt å kritisere både Fylkesmannen og byrådet.

EN STUND VAR DET ganske underholdende. Men det som begynte som en viktig debatt om spørsmål som parkering, byutvikling og forholdet mellom stat og kommune, har for lengst sporet av i bitter uforsonlighet.

I dag er situasjonen uholdbar. For som gjennomgangen i dagens BT viser, er selve byutviklingen i Bergen satt på vent som følge av den fastlåste uenigheten mellom

EN STRIDENS MANN: Fylkesmann Lars Sponheims virkning planer som stopper opp. Det er på høy tid å komme videre.

Fylkesmannen og Bergen kommune, anført av byrådsleder Monica Mæland. Det er ingen i Bergen tjent med.

SKAL VI KOMME VIDERE, kan det være en fordel å skille snørr og barter, skitt og kanel, i debatten:

1. Lars Sponheim versus Fylkesmannen

Lars Sponheim var en usedvanlig frittalende politiker, og han har ikke vært direkte beskjeden som fylkesmann heller. Han har brukt påfallende skarpe ord om sine meningsmotstandere, også i offisielle sammenhenger.

Så kan man spørre seg om bergenserne, som ikke selv er skåret for tungebåndet, burde tatt noe lettere på Sponheims verbale fristil. I det minste bør det være mulig å skille mellom personen Sponheim og fylkesmannen Sponheim, statens mann i Hordaland, som er her for å utøve lovpålagte oppgaver.

SAGT OM KONFLIKTEN MELLOM FYLKESMANNEN OG BERGEN KOMMUNE

Men egentlig er jeg jo bare glad for at du ikke varsler innsigelser mot Nystemten og bauekorpset. Det skulle tatt seg ut.

BOB-DIREKTØR OG KRF-POLITIKER TERJE GILJE I ET
ÅPENT BREV TIL SPONHEIM 21.1.11

Hadde det bare vært noe snev av fornuft i disse utspillene, så hadde han ivaretatt den seriøse og ærverdige rollen som en fylkesmann burde ha.

ELLINOR KREYBU, BYSTYREMEDLEM FOR FRP
I ET LESERINNLEGG 1.6.2011

Som ingen andre har Sponheim klart å få den bergenske bornerte sjølvgodheita fram i dagen.

DR. MED. VIDAR LEHMANN, LESERBREV I BT,
27.1.2011

Den franske solkongen kunne ikke ha uttrykt seg klarere enn Sponheim.

DIREKTØR GERT ATLE GUNDERSEN, LESERBREV I BT,
14.1.2011